

сѣдини къмъ държавата си земи, които сж бългaрски и които, като такива, сж взимали участие въ възстанията на Кара-Георгия. Тѣхното население е мислѣло чрѣзъ свободата на Сърбия да се приближи до своята. Тѣй сръбското княжество отъ 24.440 кв. км. става на 37.740 — увеличава се съ 13.300 кв. км.¹⁾.

Закрѣпила по този начинъ източнитѣ си прѣдѣли, доволна, както отъ умѣлото използване на трудното външно и вътрѣшно положение на Турция, така и отъ това, че присвоеното население е прѣдпочитало сръбското християнско управление прѣдъ иновѣрното турско — нѣщо твърдѣ понятно, — Сърбия замисля да се спуcтне надолу по Морава, за да си гарантира централно положение на Балканитѣ. Ней я заблизва мисълта да стане моравска държава, като прѣмѣсти тяжестта на своята територия отъ сѣверо-западъ къмъ юго-изтокъ. За да сполучи въ това, обаче, ѝ сж потрѣбни нови размирици въ сѣсѣднитѣ турски провинции, които да използва, споредъ свое сценіе. Лесниятъ успѣхъ съ присѣдинението на земитѣ източно отъ Млава я прави и нетърпелива и смѣла. И тя започва систематически да дѣйствува за възбунване на поморавското население, което скоро се подава на интригитѣ ѝ, благодарение на административната и финансова анархия въ турската империя. Въ Поморавия по наущение отъ агентитѣ на сръбската властъ, които общаватъ на недоволното население всевъзможни сръдства за едно въоръжено възстание, както и военна подкрѣпа отъ страна на Сърбия, населението се повдига на нѣколко пѣти сръщу турското владичество. Най-скѣпо плаща, обаче, то опита си прѣзъ 1841 год. Възстанието по сѣщина не е било насочено сръщу върховния прѣдставителъ на империята, а само противъ системата на управление. То е било замислено по-скоро като миренъ протестъ, отколкото като въоръжено стѣлкновение, макаръ сръбитѣ да сж го готвили като такава. И, ако пашата би послушалъ прѣдставителитѣ на възбуненото население, което не е искало отъ него нищо друго, освѣнъ приложение на гюлханския хатишерифъ, нишката буна би се свършила безъ капка кръвъ за благото на владѣтели и на подчинени. Въ сѣщностъ спечелва Сърбия, която бърза да поеме ролята на умиротворителъ и успѣва да се направи

¹⁾ Цвиѣнъ. Географски и културни положаѣ Србије, стр. 7.